

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor vəzifəsini icra edən:
 dos. Zaur Məmmədov
"___" "___" 2025-ci il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 050706 "Meşəçilik"

Fakültə: "Aqrar və mühəndislik"

Kafedra: "Aqrar elmləri"

Fənnin adı: S/f (Milli parklar) (Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin Elmi Şurasının qərarı ilə nəşrinə icazə verilmişdir. (11 sentyabr, protokol EŞNə 1/2)

I. Fənn haqqında məlumat:

Kodu: İPFS-B05

Tədris ili: II (2024-2025).

Semestr: IV

Tədris yükü (saat): Cəmi: 50 saat. Auditoriya saati 14 saat. (10 saat müh.-4 saat. lab.).

Tədris forması: Qiyabi

AKTS üzrə kredit: 5

Auditoriya N: 102

Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: m. Həsənov Tahir Həsənağa oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri Füzuli küçəsi 170a

Məsləhət saati: 4-cü gün, saat 10:10

E-mail ünvanı: hmerdan137@gmail.com

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas

1. Azərbaycan turist atlası. Bakı Kartografiya fabriki. Bakı-2008s

2. Azərbaycan Respublikasının ekoloji atlası. Bakı Kartografiya fabriki. Bakı-2009 156

3. Əliyev.C., Əkbərov. Z, Məmmədov. A. Bioloji müxtəliflik Bakı Elm-2008

9. Məmmədov .A., Rəhimov S. H. Turizmin termin və anlayışlarının izahlı ensikloedik lüğəti. Bakı, " Mütərcim" -2003.

VI. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisi vacib deyil.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Milli parklar fənnini maddi varlığın ərazi formaları olmaqla insan cəmiyyətinin, onun təbii təkrar istehsalının əsasını təşkil edir. Təbii Milli parklar ekologiyası biosferin səthində onun üst qatında yaranmaqla forma və məzmunun müxtəlifliyini əks etdirir Cəmiyyətin formalaşması, həyatın idarə edilməsi Qoruq və yasaqlıq ekologiyasında səmərəli istifadə edilməsindən çox asılıdır .Milli parklar tiplərə ayrılmaqla

dünya miqyasında mürəkkəbliyi ,rəngarəngliyi ilə seçilir. Geokimyəvi, geofiziki, bioloji xüsusiyyətlərə malik olmaqla dinamikliyi ilə də fərqlənir .Başlıca mürəkkəblik ondan ibarətdir ki, Milli parklar ekologiyasında yeri sferalarının və atmosferin xassələrinin əlamətləri təzahür olunur.

Müəllif indiye qədər dünya və Azərbaycan təcrübəsindən istifadə edərək bütün landşaft tiplərini mühafizəsi və yaxınlaşdırılması yollarını irəli sürür .Eyni zamanda göstərir ki, Azərbaycanda turizmin inkişafı ilə əlaqədar olaraq rekreasiya Milli parklar ekologiyasının optimallaşdırılmasına ehtiyac vardır .Bu məqsədlə respublikada milli parkların yaradılmasına xüsusi ehtiyac vardır.

Qoruq və yasaqlıq ekologiyası qoruqlar vasitəsilə konservasiyasında üstünlük verməklə bildirir ki, Azərbaycanın dağ-meşə Qoruq və yasaqlıq ekologiyasının 7,3%-i, dağ-çəmən , Qoruq və yasaqlıq ekologiyasının 2%-i qoruqlar vasitəsilə mühafizə edilir.

Milli parklar vasitəsi ilə Qoruq və yasaqlıq ekologiyasının mühafizəsi məsələləri də xüsusi maraq doğurur. Ən başlıcası odur ki, müəllif dünya milli parklarının yaranmasına üstünlük verir. Qəbul edilmiş belə bir ideyaya əsaslanır ki, insanlar təbiətin qoynunda istirahət etməklə, onun Bioloji estetik mahiyyətini duyaraq mühafizə etmək zərurətini dərk edir.

Qoruq və yasaqlıq ekologiyasının ekologiyası fənin tədrisində əsas məqsəd təbii qoruq və yasaqlıq ekologiyasının ekoloji vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və onların yaxşılaşdırması yollarının elmi və elmi metodika əsələrinin öyrənilməsindən ibarətdir.

Proqramda fənin yaranması ,inkişafı, vəzifəsi və funksiyaları və s. haqqında məlumatlar verməklə nəzərdə tutulan mövzuların qısa planı ,onların məzmunu aydın və konkret şəkildə göstərilmişdir. Fənin tədris üçün 30 mühazirə saati, 30 seminar məşğələsi nəzərdə tutulmuşdur.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

91-100 bal	əla	A
81-90 bal	çox yaxşı	B
71-80 bal	yaxşı	C
61-70 bal	kafi	D
51-60 bal	qənaətbəxş	E
51-baldan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Lənkəran Dövlət Universitetinin əsasnaməsində nəzərdə tutulan universitetin daxili intizam qaydalarına əməl etməyən tələbələr haqqında müvafiq tədbirlər görülür.

X.TƏQVİM – MÖVZU PLANI

Yükün semestrlərə görə bölgüsü 10 saat müəhazirə, 4 saat laboratoriya.

№	Keçirilən müəhazirə, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Müh.	
1	2	3	4
1	Mövzu 1. Azərbaycan Respublikasının Milli parkları haqqında əsasnamənin ümumi müddəaları. Plan: 1. Milli parkların əsas vəzifələri. 2. Milli parkların zonalaşdırılması. 3. Milli parklarda əsasnamənin ümumi müddəaları. 4. Milli parkın yaradılmasının məqsədləri. 5. Milli parkın elmi-tədqiqat fəaliyyəti.	2	
	Mövzu 2. Akademik H.Əliyev adına Zəngəzur, Abşeron, Altıağac Milli Parkları. Plan: 1. Akademik H.Əliyev adına Zəngəzur Milli Parkı. 2. Akademik H.Əliyev adına Zəngəzur Milli Parkının relyefi və iqlimi 3. Akademik H.Əliyev adına Zəngəzur Milli Parkının florası. 4. Akademik H.Əliyev adına Zəngəzur Milli Parkının faunası. 5. Abşeron Milli Parkı relyefi və iqlimi. 6. Abşeron Milli Parkı florası və faunası. 7. Altıağac Milli Parkının relyefi və iqlimi. 8. Altıağac Milli Parkının florası və faunası.	2	
3	Mövzu 3. Hirkan, Şirvan, Şahdağ, Samur-Yalama Milli parkları Plan: 1. Hirkan Milli Parkının relyefi və iqlimi. 2. Hirkan Milli Parkının flora və faunası. 3. Şirvan Milli Parkının relyefi və iqlimi. 4. Şirvan Milli Parkının flora və faunası. 5. Şahdağ Milli Parkının relyefi və iqlimi. 6. Şahdağ Milli Parkının flora və faunası. 7. Samur-Yalama Milli Parkının relyefi və iqlimi. 8. Samur-Yalama Milli Parkının florası və faunası.	2	

4	Mövzu 4. Ağ Göl, Göygöl, Qızılağac Milli parkları. Plan: 1. Ağ Göl Milli Parkının relyefi və iqlimi. 2. Ağ Göl Milli Parkının flora və faunası. 3. Göygöl Milli Parkının relyefi və iqlimi. 4. Göygöl Milli Parkının flora və faunası. 5. Qızılağac Milli Parkının relyefi və iqlimi. 6. Qızılağac Milli Parkının florası və faunası.	2	
5	Mövzu 5. Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri üzərində mülkiyyət, qanunvericilik və maliyyələşdirmə mənbələri. Plan: 1. Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri haqqında anlayış. 2. Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri üzərində mülkiyyət. 3. Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri haqqında qanunvericilik. 4. Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin və obyektlərinin maliyyələşdirmə mənbələri.	2	
Cəmi:		10s.	

Laboratoriya məşğələsi

s/s	Məşğələnin mövzuları	saat	Tarix
1	Mövzu1. Azərbaycan Respublikasının Milli Parkları və onların yaradılmasının xüsusiyyətlərinin cədvəllərdə işlənməsi.	2	
2	Mövzu 2. Akademik H.Əliyev adına Zəngəzur Milli Parkının xüsusiyyətlərinin cədvəllərdə işlənməsi.	2	
Cəmi:		4 s.	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Tələbələr Qoruq və Yasaqlıqlar fənninin öyrənməklə səciyyəvi və nadir təbiət komplekslərini və obyektlərini təbii vəziyyətində qoruyub saxlamaq, təbiət proseslərinin və hadisələrinin gedişini öyrənməklə burada gedən elmi tədbirlərini və s. kimi biliklərə yiyələnmiş olurlar. Eyni zamanda aşağıdakı məlumatları da əldə etmiş olurlar:

- Milli parklar elminin inkişafının aktual istiqamət və problemləri
- Milli parklar elminin digər elmlərin öyrənilməsində yeri, rolu və mövqeyi
- Milli parklar elmi fənnin digər elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsi.

XII. Kollektivium sualları.

1. Milli parkların əsas vəzifələri.
2. Milli parklarda əsasnamənin ümumi müddəaları.
3. Akademik H.Əliyev adına Zəngəzur Milli Parkının relyefi və iqlimi
4. Altrağac Milli Parkının relyefi və iqlimi.
5. Hirkan Milli Parkının relyefi və iqlimi.

6. Hirkan Milli Parkının flora və faunası.
7. Şirvan Milli Parkının relyefi və iqlimi.
8. Şirvan Milli Parkının flora və faunası.
9. Şahdağ Milli Parkının relyefi və iqlimi.
10. Şahdağ Milli Parkının flora və faunası.

XIII. İmtahan sualları.

1. Milli parkların əsas vəzifələri.
2. Milli parkların zonalaşdırılması.
3. Milli parklarda əsasnamənin ümumi müddəaları.
4. Milli parkın yaradılmasının məqsədləri.
5. Milli parkın elmi-tədqiqat fəaliyyəti.
6. Akademik H.Əliyev adına Zəngəzur Milli Parkı.
7. Akademik H.Əliyev adına Zəngəzur Milli Parkının relyefi və iqlimi.
8. Akademik H.Əliyev adına Zəngəzur Milli Parkının florası.
9. Akademik H.Əliyev adına Zəngəzur Milli Parkının faunası.
10. Abşeron Milli Parkı relyefi və iqlimi.
11. Abşeron Milli Parkı florası və faunası.
12. Altıağac Milli Parkının relyefi və iqlimi.
13. Altıağac Milli Parkının florası və faunası.
14. Hirkan Milli Parkının relyefi və iqlimi.
15. Hirkan Milli Parkının flora və faunası.
16. Şirvan Milli Parkının relyefi və iqlimi.
17. Şirvan Milli Parkının flora və faunası.
18. Şahdağ Milli Parkının relyefi və iqlimi.
19. Şahdağ Milli Parkının flora və faunası.
20. Samur-Yalama Milli Parkının relyefi və iqlimi.
21. Samur-Yalama Milli Parkının florası və faunası.
22. Ağ Göl Milli Parkının relyefi və iqlimi.
23. Ağ Göl Milli Parkının flora və faunası.
24. Göygöl Milli Parkının relyefi və iqlimi.
25. Göygöl Milli Parkının flora və faunası.
26. Qızılağac Milli Parkının relyefi və iqlimi.
27. Qızılağac Milli Parkının florası və faunası.
28. Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri üzərində mülkiyyət.
29. Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri haqqında qanunvericilik.
30. Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin və obyektlərinin maliyyələşdirmə mənbələri.

S/f (Milli parklar) fənnin sillabusu 050706 –“Meşəçilik” ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

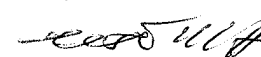
Sillabus “Aqrar elmlər” kafedrasında müzakirə edilərək (“27” dekabr 2024-cü il, protokol №04) təsdiq edilmişdir

Fənn müəllimi:

m. Tahir Həsənov

Kafedra müdiri:

Dos. İ. Kərimov

